

58. B Ö L Ü M

Bir Kitlesele Silahlı Saldırı Olgusu: Montreal Katliamı

Ezgi ILDIRIM¹
Barışhan ERDOĞAN²
Osman Sezer ERİM³

Giriş

Kitlesele silahlı saldırının sınırları kesin olarak çizilmediğinden farklı istatistikler ile karşılaşmak mümkündür. Fakat en yaygın tanıma göre kitlesele silahlı saldırılar topluma açık yerlerde, birçok kişiyi hedef alan ve ateşli silah(lar) la gerçekleştirilmiş saldırılardır. Bu tanım okul saldırıları, terör saldırıları, belirli gruplara yönelik nefret saldırıları gibi birçok farklı saldırıyı kapsamaktadır. Kitlesele silahlı saldırı (KSS) dünyadaki birçok ülkede görülmekle birlikte en yüksek oranlar Sahra Altı Afrika Bölgesi'ndedir. Batı ülkelerine bakıldığında ise ABD'deki oranların yüksek olduğu görülmektedir⁽¹⁾. Uluslararası istatistiklere göre kitlesele silahlı saldırıların %31'inin Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleştiği görülmektedir⁽²⁾. ABD'de yürütülen çalışmalar, 1966-2020 yılları arasında toplam 170 kitlesele silahlı saldırı vakası yaşandığını göstermektedir. Bu saldırıların 33'ü son beş yıl içerisinde gerçekleşmiştir⁽³⁾. Fakat kitlesele silahlı saldırı Kanada, Rusya, Avustralya ve Avrupa ülkelerinde de görülen bir olgudur.

2009- 2018 yılları arasında Avrupa'da Almanya, Finlandiya, Norveç, Fransa, Birleşik Krallık, Belçika, Kuzey Makedonya, Sırbistan, İtalya, Çek Cumhuriyeti, Arnavutluk, Avusturya, İsviçre, Hollanda ve Slovakya'da olmak üzere toplam 23 KSS gerçekleşmiştir⁽²⁾. 2009-2015 yılları arasında ABD'de de ise 25 kitlesele silahlı saldırı gerçekleşmiştir. Popülasyona bağlı olarak hesaplanan risk oranına göre bir kişinin kitlesele silahlı saldırı mağduru olma ihtimali ABD'de bir milyonda 0.078 iken, Avrupa'da bu oran bir milyonda 0.038'dir⁽⁴⁾. Öte yandan ABD ile Avrupa ülkelerindeki saldırıların motivasyonları farklılık göstermekle birlikte saldırıların ölümcüllüğü de değişmektedir. Avrupa'daki ülkelerde gerçekleşen saldırıların çoğunluğu terör saldırısı olup, bir olayda ölen kişi sayısı daha yüksektir⁽²⁾. Diğer yandan ABD'deki saldırıların çoğu çete kavgaları nedeniyle gerçekleşmekte ve saldırıda ölen sayısı daha düşük olmaktadır⁽⁴⁾. 1998 ve 2005 yılları arasında ABD'de toplam 53 kitlesele silahlı saldırı gerçekleşmiş ve bu saldırılarda toplam 394 kişi ölmüştür. Diğer yandan belirtilen yedi

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstinye Üniversitesi, ildirimezgi@gmail.com

² Arş. Gör., İstanbul Arel Üniversitesi, barishanerdogan@arel.edu.tr

³ Uzm. Psk., Sakarya İlkokulu, sezer.irim@gmail.com

mek için ellerinden geleni yapıyorlar. Daha önceki gün Dünya Savaşları'nda cephe savaşan Kanadalı erkek ve kadınların onuruna bir anma yapılacağını duydum. Kadınların cephe hattına geçmelerine müsaade edilmezken bunun manası nedir yani??? Tabii tarihe adını yazdıranların %50'si bunlardan olur bir de, hiç öyle bir şey olmasa da Sezar'ın kadın lejyonerleriyle forsalarını da mı duyacağız daha. Gerçek bir Casus Belli.

Bu aşırı kısa mektup için üzgünüm.

Marc Lépine

Kaynaklar

- Lott, JR. How a botched study fooled the world about the US share of mass public shootings: US rate is lower than global average. *Available at SSRN 3238736*, 2018.
- Flemish Peach Institute. Armed to kill: A comprehensive analysis of the guns used in public mass shootings in Europe between 2009 and 2018 [İnternet]. 2019. [Erişim tarihi: 2021 Mart 31]. Erişim adresi: <https://vlaamsvredesinstituut.eu/en/report/armed-to-kill-a-comprehensive-analysis-of-the-guns-used-in-public-mass-shootings-in-europe-between-2009-and-2018/>.
- The Violence Project. Mass shooters database [İnternet]. 2021. [Erişim tarihi: 2021 Mart 31]. Erişim adresi: <https://www.theviolenceproject.org/mass-shooter-database/>.
- Crime Prevention Research Center. Comparing the global rate of mass public shootings to the U.S.'s rate and comparing the changes over time: 1998-2017 [İnternet]. 2017. [Erişim tarihi: 2021 Mart 31]. Erişim adresi: <https://crimeresearch.org/2020/08/new-research-comparing-the-global-rate-of-mass-public-shootings-to-the-u-s-s-rate-and-comparing-their-changes-over-time-1998-to-2017/>.
- Lankford, A, Adkins, KG; Madfis, E. Are the deadliest mass shootings preventable? An assessment of leakage, information reported to law enforcement, and firearms acquisition prior to attacks in the United States. *Journal of contemporary criminal justice*, 2019, 35.3: 315-341.
- Jackson SD. "Connection is the antidote": Psychological distress, emotional processing, and virtual community building among LGBTQ students after the Orlando shooting. *Psychology of Sexual Orientation and Gender Diversity* [İnternet]. 2017 Jun;4(2):160-8. Available from: <http://dx.doi.org/10.1037/sgd0000229>
- Besley T, Peters MA. Terrorism, trauma, tolerance: Bearing witness to white supremacist attack on Muslims in Christchurch, New Zealand. *Educational Philosophy and Theory* [İnternet]. 2019 Apr 22;52(2):109-19. Available from: <http://dx.doi.org/10.1080/00131857.2019.1602891>
- Lanthier S. École Polytechnique Tragedy (Montreal Massacre) [İnternet]. *The Canadian Encyclopedia*; 2012 Jan 5 [erişim tarihi: 2021 Mart 31]. Erişim adresi: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/polytechnique-tragedy>
- Kamal RD, Burton C. Policy Gridlock versus Policy Shift in Gun Politics: A Comparative Veto Player Analysis of Gun Control Policies in the United States and Canada. *World Affairs* [İnternet]. 2018 Dec;181(4):317-47. Available from: <http://dx.doi.org/10.1177/0043820018814356>
- Elsass HJ, Schildkraut J, Haenfler R, Klocke BV, Madfis E, Muschert GW. Moral Panic, Fear of Crime, and School Shootings: Does Location Matter? *Sociol Inq* [İnternet]. 2021 Jan 2;91(2):426-54. Available from: <http://dx.doi.org/10.1111/soin.12407>
- Limpitsiouni AG. To plegma ton ellinotourkikon xsexeon kai i elliniki meionotita stin Tourkia, 1955-1964. Oi ellines tis Konstantinoupolis, tis Imvrou kai tis Tenedou [doktora tezi]. Selanik (GR): Selanik Aristoteles Üniversitesi; 2009. 29 p.
- Ağır Ü. Pogrom in Istanbul, 6./7. September 1955: die Rolle der türkischen Presse in einer kollektiven Plünderungs-und Vernichtungshysterie. Klaus Schwarz, 2020.
- Deutsche Welle. 2016'da Türkiye'yi sarsan saldırılar [İnternet]. Berlin: Deutsche Welle; 2017. [Erişim Tarihi: 2021 Nisan 2]. Erişim adresi: <https://p.dw.com/p/2V6mk>.
- Soliev N. The internationalisation of the Central Asian terrorist threat. İçinde: Schreer B, Tan ATH, editörler. *Terrorism and Insurgency in Asia*. New York: Routledge; 2019. s. 86-101.
- Atay K. 1 Mayıs 1977: İşçi Bayramı neden ve nasıl kana bulandı? İstanbul: Metis Yayınları; 2017.
- Hyland FP. *Armenian Terrorism: The Past, The Present, The Prospect*; New York: Routledge; 1991.
- Gönültaş M. Bilge köyü katliamının, nefret suçları bağlamında değerlendirilmesi. *Journal of Istanbul University Law Faculty*. 2013; 71(1): 559-65.
- Blais M. *Masculinism and the Massacre at the École Polytechnique de Montréal*. Northampton: Rain & Thunder; 2009. s. 28-34.
- Montreal Emniyet Genel Müdürlüğü [İnternet]. Montreal KAN: SPCUM; 1991. Report of Coroner's Investigation; 1991; [58. Sayfa]. Erişim adresi: https://web.archive.org/web/20160303180531/http://www.diarmani.com/Montreal_Coroners_Report.pdf
- Gagné H., Lépine M. *Aftermath: The mother of Marc Lépine tells the story of her life before and after the Montreal Massacre*. New York: Viking Press; 2008.
- Parent G., Cousineau M. Conséquences à long terme d'un mass murder: le cas de Polytechnique, neuf ans plus tard. *J Int de Victimologie*. 1, 2003. s. 48-68.

22. Rathjen H., Montpetit C. December 6: from the Montréal Massacre to gun control: the inside story. Toronto: McClelland & Stewart; 1999.
23. Hooks T., LeClerc P., Beaujot R. Women in Canada: A century of struggle. İçinde: Female well-being: Toward a global theory of social change. Londra: Zed Books; 2005. s. 94-132.
24. Hunnicutt G. Varieties of Patriarchy and Violence Against Women. *Violence Against Women* [Internet]. 2009 Jan 30;15(5):553-73. Available from: <http://dx.doi.org/10.1177/1077801208331246>
25. DeKeseredy WS, Dragiewicz M. Understanding the Complexities of Feminist Perspectives on Woman Abuse. *Violence Against Women* [Internet]. 2007 Aug;13(8):874-84. Available from: <http://dx.doi.org/10.1177/1077801207304806>
26. Gill AK, Mason-Bish H. Addressing Violence against Women as a Form of Hate Crime: Limitations and Possibilities. *Feminist Review* [Internet]. 2013 Nov;105(1):1-20. Available from: <http://dx.doi.org/10.1057/fr.2013.17>
27. Chakraborti N., Garland J. Hate crime: Impact, causes and responses. New York: Sage Publications; 2009.
28. Gerstenfeld PB. Hate crimes: Causes, controls, and controversies. New York: Sage Publications; 2017.
29. Rockefeller Institute of Government. Mass Shooting Factsheet [Internet]. New York: 2016. Erişim adresi: <https://rockinst.org/gun-violence/mass-shooting-factsheet/>.
30. Tonso KL. Violent Masculinities as Tropes for School Shooters. *American Behavioral Scientist* [Internet]. 2009 Apr 13;52(9):1266-85. Erişim adresi: <http://dx.doi.org/10.1177/0002764209332545>
31. Eglin P, Hester S. "You're all a bunch of feminists:" Categorization and the politics of terror in the Montreal Massacre. *Human Studies* [Internet]. 1999 Oct;22(2-4):253-72. Erişim adresi: <http://dx.doi.org/10.1023/A:1005444602547>
32. Parker RJ. Marc Lepine: The true story of the Montreal Massacre. Toronto: RJ Parker Publishing; 2015.
33. Brickman J. Female lives, feminist deaths: The relationship of the Montreal massacre to dissociation, incest, and violence against women. *Canadian Psychology/Psychologie canadienne* [Internet]. 1992;33(2):128-43.
34. Tonso KL. On the outskirts of engineering: Learning identity, gender, and power via engineering practice (Series: New Directions in Math and Science Education 6). Rotterdam, Hollanda: Sense Publishers; 2007.
35. Rosenberg S. Neither Forgotten nor Fully Remembered. *Feminist Theory* [Internet]. 2003 Apr;4(1):5-27. Erişim adresi: <http://dx.doi.org/10.1177/1464700103004001001>
36. Eglin P., Hester S. The Montreal massacre: A story of membership categorization analysis. Waterloo, Kanada: Wilfrid Laurier Univ. Press; 2006.
37. Scanlon, J. Educating the living, remembering the dead: The Montreal massacre as metaphor. *Feminist Teacher*. 1994 8(2), 75-79.
38. Kafer R., Hodkin B., Furrow D., Landry T. What do the Montreal murders mean? Attitudinal and demographic predictors of attribution. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 1993 25(4), 541.
39. Brison ST. Surviving Sexual Violence: A Philosophical Perspective. *J Social Philosophy* [Internet]. 1993 Mar;24(1):5-22. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-9833.1993.tb00493.x>
40. Perry B, Alvi S. 'We are all vulnerable.' *International Review of Victimology* [Internet]. 2012 Jan;18(1):57-71. <http://dx.doi.org/10.1177/0269758011422475>
41. O'Connor LE, Berry JW, Weiss J. Interpersonal Guilt, Shame, and Psychological Problems. *Journal of Social and Clinical Psychology* [Internet]. 1999 Jun;18(2):181-203. <http://dx.doi.org/10.1521/jscp.1999.18.2.181>
42. Jones E. The letters of Sigmund Freud. Kuzey Chelmsford, ABD; 1960.
43. Doherty N., Horsted J. Helping survivors to stay on board. *People Management*, 1995 1(1), 26-31.
44. Helweg-Labsen P., Hoffmeyer H., Kieler J., Thaysen EH., Thaysen JH., Wulff MH. Famine disease in German concentration camps: complications and sequels, with special reference to tuberculosis, mental disorders and social consequences. *Acta Medica Scandinavica*, 144 (Suppl. 274); 1952.
45. Friedman P. The effects of imprisonment. *Acta Medica Orientalia*, 1948 7, 163-167.
46. Niederland WG. The problem of the survivor. *J Hillside Hosp*. 1961;10:233-247
47. Van der Kolk BA. The Body Keeps the Score: Memory and the Evolving Psychobiology of Posttraumatic Stress. *Harvard Review of Psychiatry* [Internet]. 1994 Jan;1(5):253-65. <http://dx.doi.org/10.3109/10673229409017088>
48. Baumeister RF, Stillwell AM, Heatherton TF. Guilt: An interpersonal approach. *Psychological Bulletin* [Internet]. 1994;115(2):243-67. <http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.115.2.243>
49. Charron H. Retour sur un attentat antiféministe. *École polytechnique 6 décembre 1989. Recherches Féministes*. 2011; 24(2), 219.
50. Andersen M. The Montreal Massacre. Louise Malette and Marie Chalouh [editörler]. *Atlantis: Critical Studies in Gender, Culture & Social Justice*, 1991; 17(1), 146-147.
51. Pelchat M. Lépine avait des motifs "politiques". *La Presse* [Internet]. 1990 Kasım 24 [erişim tarihi 2021 Mart 1];A2:[yarım sayfa.]. Erişim adresi: <https://numerique.banq.qc.ca/patrimoine/details/52327/2170314>